

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

TOIMINTAKERTOMUS 2019

© Sorin Sirkus ry 2020

Toimintakertomuksen taitto: Petteri Aartolahti

Kuvat kevätsirkuksesta Taru Viisasten Sormulasta (Aleksanteri Mikkola), sirkuskoulun oppitunneilta ja sirkustyöpajoista (Heikki Järvinen, Samu Kaipio, Maria Kumpula) sekä joulushow-esityksestä Soriferia (Kristian Wanvik).

Kannen kuva: Kristian Wanvik

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä Sorin Sirkuksen vuodesta 2019	4
1. Yleistä	5
1.1. Yhdistys	5
1.2. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehitysohjelma	6
2. Taiteen perusopetus (toiminnanalat TA1 ja TA3)	7
2.1. Oppilasmäärät	7
2.2. Sirkuskoulun tapahtumia.....	8
2.3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sirkuskoulussa	8
2.4. Hankkeet.....	9
3. Esiintyvät-ryhmä (TA2)	10
3.1. Joulushow	10
3.2. Muut esiintymiset	11
4. Sosiaalinen sirkus (TA21 / TA27).....	12
4.1. Sosiaalisen sirkuksen työpajatoiminta.....	12
4.2. Hankkeet.....	13
4.3. Muu sosiaalisen sirkuksen toiminta	13
5. Muu opetus- ja ohjaustoiminta	14
5.1. Tampereen yliopiston normaalikoulu (TA22)	14
5.2. Leirit (TA2).....	14
5.3. Taidekaari (TA2 / TA21).....	14
5.4. Lyhytkurssit ja tyhy-toiminta (TA2)	15
6. Kansainvälisyys (TA27)	16
6.1. Caravan – International Youth and Social Circus Network	16
6.2. Hankkeet.....	17
7. Toimitila (TA5).....	18
8. Henkilökunta	19
8.1. Kuukausipalkkaiset työntekijät	19
8.2. Tuntipalkkaiset ja projektityöntekijät	19
8.3. Koulutus, työturvallisuus ja tasa-arvo.....	20
8.4. Talkoorinki	20
9. Talous.....	21
9.1. Arvio tulevasta kehityksestä	21
9.2. Arvio taloudellisesta asemasta ja tuloksesta	21
9.3. Keskeisimmät talouden tunnusluvut sekä talouden ja kehityksen yleiskuvaus	21
9.4. Saadut avustukset 2019.....	22
10. Tiedotus ja viestintä	23
11. Yhteistyö	24
12. Tulevaisuuden näkymät – strategia 2021–2030.....	25
Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.–31.12.2019	26

TAULUKOT

Oppilasmäärät ja annetut oppitunnit 2019.....	7
Henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut.....	19
Yhdistyksen tuotot tilikaudella 2019	22
Saadut avustukset vuonna 2019.....	22

TIIVISTELMÄ SORIN SIRKUKSEN VUODESTA 2019

Vuosi 2019 oli onnistunut sirkuskoulun, sosiaalisen sirkuksen sekä esitystoiminnan kannalta. Kehittämistyötä ja -projekteja jatkettiin paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Heinäkuussa kolmen vuoden ahkera työ palkittiin, kun Tampereen yliopiston ja Sorin Sirkuksen hallinnoima Erasmus+-hanke "CIRCUS++ Youth and Social Circus Arts – an innovative and inclusive education for Europe" sai vihdoin rahoituksen.

Sosiaalisen sirkuksen vuoden suurin ponnistus oli Sirkuksesta siivet elämään -ESR-hanke (2017–2020), jonka toiminta oli suurimmillaan vuonna 2019. Sirkustyöpajoja ja välituntisirkuksia toteutettiin yhteistyössä neljän tamperelaisen koulun

sekä Tampereen nuorisopalveluiden kanssa. Hanke lisäsi nuorten osallisuutta ja vahvisti heidän elämäntaitojaan. Vuoden aikana jatkettiin toimintaa myös monenlaisissa sosiaalisen sirkuksen ryhmissä yhteistyössä Tampereen kaupungin, Sopimusvuori ry:n, Sirkus Fokuksen ja Kylmäkosken vankilan kanssa. Tampereen yliopistollisen sairaalan kanssa yhteistyö vakiintui ja uuden Lasten ja nuorten sairaalan valmistuttua myös kasvoi merkittävästi.

Eduskunnan myöntämä "joululahjaraha" vuodelle 2019 auttoi saamaan vuoden tuloksen positiiviseksi. Myös oman toiminnan tuottojen kasvu luo uskoa tulevaisuuteen julkisen rahoituksen haasteiden edessä.

Kuva: Heikki Järvinen

1. YLEISTÄ

Vuosi 2019 oli sirkuksen 34. toimintavuosi. Toiminnan tuki-
rankana on jo vuodesta 1989 ollut Sorin Sirkuksen oma yh-
distys Sorin Sirkus ry. Yhdistyksen tarkoituksena on lasten ja
nuorten sirkustaiteen harrastuksen edistäminen, ylläpitämi-
nen ja kehittäminen. Tätä tehtävää se toteuttaa ylläpitämällä
lasten ja nuorten sirkuskoulua, järjestämällä esitystoimintaa
sekä tarjoamalla sirkusopetusta erilaisille kohderyhmille.

Sorin Sirkuksen välittömään vaikutuspiiriin kuuluu yli 500 toi-
mintaan viikoittain osallistuvaa lasta ja nuorta vanhempineen.
Monille perheille Sorin Sirkus on yhteinen harrastus, ja sirkus-
tietoisuus leviää perheiden ja heidän lähipiirinsä kautta laa-
jalle. Sosiaalisen sirkuksen ryhmien, kesäleirien ja erilaisten
työpajojen kautta useille sadoille eri-ikäisille lapsille, nuorille
ja aikuisille tarjoutuu mahdollisuus kokea sirkustempujen
haasteellisuus sekä onnistumisen elämyksiä. Sirkuskoulun
vaikutuspiirissä on oppilaita ja sidosryhmiä useista Tampe-
reen naapurikunnista ja kauempaakin: Akaasta, Hämeenky-
röstä, Janakkalasta, Kangasalta, Lempäälästä, Mäntsälästä,
Nokialta, Pirkkalasta, Pälkäneeltä, Sastamalasta, Valkeakos-
kelta, Vesilahdelta ja Ylöjärveltä.

Vuonna 2019 Sorin Sirkus kehitti ja edisti sirkustaiteen kent-
tää eri tavoin. Sirkustirehtööri Taina Kopra toimi hallituksen jä-
senenä Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry (ETOL) sekä
Suomen Nuorisosirkusliiton (SNSL) hallituksissa. Kopra oli
mukana myös Tampereen kaupungin asettamassa Esittävien
taiteiden opetuksen nykytila ja tulevaisuuden koulutuspolut
-työryhmässä. Hän on eurooppalaisen Caravan-sirkusverkos-
ton hallituksen jäsen. Hän myös jatkoi toimintaansa Tampe-
reen yliopiston normaalikoulun neuvottelukunnan varajäsenenä.

Rehtori Merja Koskiniemi toimi Tampereen kaupungin nimeä-
mässä taiteen perusopetuksen ohjausryhmässä sekä valta-
kunnallisen Sirkuksesta siivet elämään -hankkeen ohjausryh-
mässä. Hän on myös Tampereen yliopiston normaalikoulun
neuvottelukunnan jäsen.

Tuottaja Lari Aaltonen toimi Suomen Nuorisosirkusliiton val-
takunnallisessa sosiaalisen sirkuksen jaostossa. Tuottaja
Pertti Huovinen edusti Sorin Sirkusta Tampereen Teatteripää-
kaupunki-tiimissä.

Sorin Sirkuksen henkilökunta on osallistunut ahkerasti Tam-
pere Pirkanmaa 2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeen val-
misteluun. Sirkustirehtööri on nimetty hankkeen Neuvotte-
lukuntaan ja hän toimii Teatteri, sirkus ja esittävät taiteet
-ohjelmaryhmän puheenjohtajana. Rehtori Koskiniemi on
Lasten ja nuorten kulttuuripääkaupunki 2026 -ryhmän jäsen ja
tuottajat Aaltonen ja Huovinen sekä osa opettajista ovat osal-

listuneet Hiedanrannassa eri kulttuuritoimijoille järjestettyihin
ideointitilaisuuksiin.

Sorin Sirkuksen pitkäaikaista tietoutta ja asiantuntijuutta eri-
tyisesti opetusasioissa levitettiin erilaisissa valtakunnallisissa
ja kansainvälisissä sirkustaiteen kehityshankkeissa. Sorin
Sirkus oli mukana sirkustaiteen ja uusien sirkuspedagogisten
alueiden kehittämistyössä sekä luomassa uusia toimintamal-
leja eri hankkeissa sosiaali- ja terveysalan kumppaneidensa
kanssa. Sorin Sirkuksen taitavat opettajat vierailivat alan am-
mattioppilaitoksissa ja sirkusleireillä ympäri Suomen.

Sosiaalinen sirkus on olennainen osa Sorin Sirkuksen toimin-
taa. Sosiaalisessa sirkuksessa sirkustaide toimii välineenä
erilaisten ryhmien kanssa työskentelyssä yhteisten tavoit-
teiden saavuttamiseksi, opettaen itsenäisyyttä, parantaen
itseluottamusta ja antaen työkaluja sosiaaliseen kanssakäy-
miseen. Sirkustoiminnan pääpaino tällöin on ilon ja merkityk-
sellisyyden kokemusten tuottamisessa ja elämänhallintatai-
tojen oppimisessa.

1.1. YHDISTYS

Sorin Sirkuksella oli vuonna 2019 jäsenmaksun maksaneita
jäseniä 660, joista suurin osa oli alle 18-vuotiaita. Yhdistyk-
sen kevätkokous pidettiin 9.4.2019 ja syyskokous 30.10.2019
Sorin Sirkuksen tiloissa. Kummankin kokouksen yhteydessä
nähtiin lasten ja nuorten esittämiä Maneesi haltuun! -esityk-
siä.

Sirkuskoululaisia oli 554, joista tyttöjä 408 ja poikia 146. Ta-
pahtumia ja esityksiä oli ympäri vuoden runsaasti. Sirkuskes-
kuksen tilat täyttyivät päivisin ja iltaisin sekä sirkusharras-
tajista että -ammattilaisista. Sirkus osallistui vahvasti myös
kansainväliseen toimintaan vuoden aikana.

Hallitukseen kuuluivat puheenjohtaja Markku Rimpelä sekä
seitsemän jäsentä: Martti Iso-Möttönen, Jaana Kaartinen,
Jouni Kivimäki, Mika Lehtinen, Perttu Pesä, Jouni Raatikainen
ja Martti Silvennoinen. Hallitus piti vuoden aikana seitsemän
(7) kokousta. Syyskokous valitsi Markku Rimpelän jatkamaan
puheenjohtajana vuoden 2020. Hallitukseen saatiin yksi uusi
jäsen vuodelle 2020, kun Vesa Toivonen astuu Martti Iso-Möt-
tösen tilalle. Tilintarkastajana on toiminut Pricewaterhouse-
Coopers Oy tilintarkastusyhteisö, päävastuullisena tilintarkas-
tajana Markku Launis KHT.

1.2. LAPSI- JA NUORISOPOLITIIKAN KEHITYSOHJELMA

Sorin Sirkuksen opetuksen sisällöt ja toimintatavat tukevat laaja-alaisesti voimassa olevan OKM:n Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman (LANUKE) strategisia tavoitteita ja osallistavat nuoria jo lähtökohtaisesti. Sirkustaiteen yhteistyön ja yhteisöllisyyden syvälinen tarve ja voima lähtevät temppujen turvallisuuden vaatimuksesta, esitystoiminnan tavoitteellisuudesta ja taiteenlajin marginaalista nousevasta historiasta. Tämä välittyy kaikkeen sirkusopetukseen ja esitystoimintaan.

Sorin Sirkuksen tunnuslause ”tekemällä oppii” pitää sisällään mahdollisuuden oppia oman kokemuksen ja epäonnistumistenkin kautta. Toisaalta tuo lause pitää sisällään nuorten vastuuttamisen oman oppimisensa ja tekemisensä aktiivisiksi edistäjiksi. Sirkus tarjoaa näin mahdollisuuden koulun ulkopuoliseen oppimiseen ja itseymmärrykseen. Sirkusharrastus itsessään liikuttaa ja opettaa pitämään huolta omasta kehosta ja psyykkisestä terveydestä.

Pitkäjänteinen työ oppilaiden parissa ja oppilaan pitkä kaari harrastuksensa parissa mahdollistavat nuorten vierellä kulkeamisen, heidän elämänsä seuraamisen ja tukemisen. Sirkuksen opetustyön ohella tehdään usein nuorisotyötä syvemmässä ja laajemmassa merkityksessä kuin vain taideharrastuksena.

Kuva: Aleksanteri Mikkola

2. TAITEEN PERUSOPETUS (TOIMINNANALAT TA1 JA TA3)

Sorin Sirkus on antanut taiteen perusopetusta vuodesta 1993. Sorin Sirkuksen uusi taiteen perusopetuksen perusteiden mukainen opetussuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2018 ja opetusta sen mukaisesti on annettu syksystä 2018 lähtien. Vuonna 2019 tehtiin opetussuunnitelman konkreettista sisällöllistä kehittämistä saatujen kokemusten pohjalta. Sorin Sirkuksen opetussuunnitelmaan voi tutustua sirkuksen internetsivuilla.

Varhaisiän sirkuskasvatuksen (4–8-vuotiaat) jälkeen oppilas voi valita joko yleisen tai laajan oppimäärän. Yleisessä oppimäärässä nuori harjoittelee kerran viikossa läpi koko oppimäärän (500 ot/ 7 vuotta). Laajassa oppimäärässä (1 300 ot/ 7 vuotta) harjoituskerrat kasvavat kahdesta harjoituskerrasta viikossa neljään kertaan. Erilaiset valinnaiset ja extraopinnot mahdollistavat myös laajemman harjoittelun. Yhden oppitunnin (ot) pituus on 45 minuuttia.

Yleinen ja laaja oppimäärä koostuvat opintokokonaisuuksista. Laajassa oppimäärässä oppilailla on mahdollisuus rakentaa yksilöllinen opintopolku myöhemmän vaiheen lajiharjoittelun sekä valinnaisten opintokokonaisuuksien avulla. Esiintyminen, aktiivisuus, luovuus sekä ryhmässä toimiminen ovat keskeisiä teemoja läpi koko opintopolun.

Oppilaskyselyiden ja opettajien kokemusten perusteella valinnaiset opintokokonaisuudet on otettu hyvin vastaan. Harjoittelu oman lajiharjoittelun lisäksi valinnaisissa opintokokonaisuuksissa on koettu mielekkääksi ja omaa lajia tukevaksi.

Virvatuli-itsearviointi toteutettiin sirkuskoulun oppilaille ja heidän vanhemmilleen keväällä 2019. Arvioinnin tavoite on kiinnittää huomiota mahdollisiin epäkohtiin ja kehittää sirkuskoulua eteenpäin. Huoltajista kyselyyn vastasi kaikista sirkuskoululaisten perhekunnista noin 30 %. Varhaisiän, yleisen oppimäärän sekä laajan oppimäärän L1–4-ryhmissä oppilaiden vastausprosentti oli noin 20 % ja laajan oppimäärän L5–7-ryhmissä 50 %.

Sirkuskoulun toiminta (opetus, ilmapiiri, esitykset, viestintä) sekä opettajat saivat runsaasti myönteistä palautetta. Kyselyn pohjalta kehityksen painopistealueiksi nostettiin mm. arvioinnin kehittäminen, oppilaiden toiveiden huomioiminen harjoittelumotivaation lisäämiseksi sekä tuntityöskentelyrauhan parantaminen. Sirkuskoulu pyrkii myös tekemään taiteen perusopetukseen pohjautuvaa opetussuunnitelmaansa tunnetummaksi ja viestimään entistä aktiivisemmin vanhempainringin toiminnasta.

Sorin Sirkukseen perustettiin oppilaskunta 15.11.2019. Oppilaskunnan jäseniä ovat kaikki sirkuskoulun oppilaat. Oppilaskunnan tarkoituksena on edistää vuorovaikutusta ja yhteistyötä niin oppilaiden kuin oppilaiden ja sirkuksen henkilökunnan kesken. Sen toimintaa johtaa hallitus, joka valittiin perustamiskokouksessa. Hallitus koostuu kuudestatoista perustamiskokouksessa läsnäolleesta sirkuskoululaisesta. Puheenjohtajana toimii Pinja Kosonen ja varapuheenjohtajana Inka Pekkola. Ensimmäisen hallituksen toimikausi kestää alkusyksyyn 2020.

2.1. OPPILASMÄÄRÄT

Syyslukukaudella 2019 taiteen perusopetuksessa (varhaisikä, yleinen ja laaja) harjoitteli 507 oppilasta. Uudet oppilaat otettiin pääosin Sorin Sirkuksen kesäleireille osallistuneista ja sitä kautta sirkuskouluun hakeneista lapsista. Varhaisiän opintoihin hakijoita jouduttiin arpomaan, mutta yleiseen ja laajaan oppimäärään pystyttiin ottamaan kaikki kiinnostuneet hakijat. Lukuvuoden aikana ryhmien mahdollisille vapaille tai peruutuspaikoille on otettu uusia oppilaita kysynnän mukaan.

Sirkuskoulun lukuvuosi on 33 viikkoa. Kevätlukukausi alkoi 7.1.2019 ja päättyi 20.5.2019, yhteensä 18 viikkoa. Talvilo- ma oli viikolla 9. Syyslukukausi alkoi 19.8.2019 ja päättyi 5.12.2019, yhteensä 15 viikkoa. Syysloma oli viikolla 42.

Oppilasmäärät ja annetut oppitunnit vuonna 2019	
Oppimäärä	Oppilasmäärä (tilasto 20.9.)
Varhaisiän opinnot	191 oppilasta / 978 ot
Yleinen oppimäärä	102 oppilasta / 644 ot
Laaja oppimäärä	214 oppilasta / 4 169 ot
Yhteensä	507 oppilasta / 5 791ot

Vuonna 2019 valmistui laajasta oppimäärästä seitsemän oppilasta. Vuonna 2019 sirkuskouluun myönnettiin seitsemän täyttää ja yksi puolikas vapaaoppilaspaikkaa.

2.2. SIRKUSKOULUN TAPAHTUMIA

6.4.2019 maailman sosiaalisen sirkuksen päivänä Sorin Sirkuksella järjestettiin avoin tapahtuma Kahvia ja kärrynpyöriä, joka oli suunnattu sosiaalisen sirkuksen ryhmille ja heidän perheilleen. Tilaisuus tavoitti noin 30 henkeä.

27.4.2019 järjestettiin Sorifest-tapahtuma, jossa esitettiin laajan oppimäärän syventävien opintojen loppuöesityksiä sekä uuden opetussuunnitelman mukaisten valinnaisten opintokokonaisuuksien esityksiä. Loppuönsä teki seitsemän oppilasta. Valinnaisten opintojen produktio-opinnoista nähtiin neljä esityskokonaisuutta. Yleisöä Sorifestilla oli 152 henkeä.

Kevätsirkus Taru Viisasten Sormulasta – Extended edition keräsi katsomoon sirkuskoululaisten perheenjäsenet ja ystävät. Neljä loppuunmyytyä näytöstä olivat 17.–20.5.2019. Kevätsirkus oli lasten ja nuorten fantasia- ja scifi-kirjallisuudesta innoi-

tuksensa saanut sirkuskavalkadi, jossa seikkaili tutunoloisia henkilöahmoja eri fantasiatarinoista. Esityksen käsikirjoituksesta ja ohjauksesta vastasivat sirkuskoulun opettajat Kamilla Nisso ja Elina Mäkelä. Pukusuunnittelusta vastasi Kitte Klemetilä, valosuunnittelusta Ville Finnilä, äänisuunnittelusta Pekka Vesämäki ja puvuista sekä maskeerauksesta Malla Tallgren ja Katja Honkonen. Sirkustekniikasta ja lavasteista vastasivat Jouni Kivimäki ja Benjamin Danemann.

Avointen ovien viikko järjestettiin 18.–22.2.2019 ja 7.–11.10.2019. Tällöin vanhemmilla, sisaruksilla, isovanhemmilla ja muilla sirkuksen ystävillä oli mahdollisuus käydä tutustumassa sirkuskoulun toimintaan ja keskustella ohjaajien kanssa.

Sirkuskoulun pikkujouluja vietettiin 2.–4.12.2019. Tällöin sirkuksella tarjottiin sirkuskoululaisille ja heidän vanhemmilleen erilaisia toiminnallisia sirkuspajoja sekä esityksiä.

2.3. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS SIRKUSKOULUSSA

Tasa-arvolain (609/1986) mukaan oppilaitokset ovat velvollisia laatimaan toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman, joka tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä kaikessa oppilaitoksen toiminnassa. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittaa oppilaitokset edistämään yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti. Suunnitelman tulee sisältää arvio yhdenvertaisuuden toteutumisesta oppilaitoksen toiminnassa sekä tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Vuonna 2019 sirkuskoulussa työstettiin uutta, päivitettyä ja laajempaa sirkuskoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa vuonna 2017 tehdyn suunnitelman pohjalta. Työryhmä, johon kuului eri henkilöstöryhmien edustajat sekä oppilasedustaja, erottivat vanhassa suunnitelmassa yhdessä käsitellyt oppilaitoksen ja organisaation henkilöstöpoliittisen tasa-arvosuunnitelman omiksi asiakirjoikseen. Oppilaitoksen suunnitelma saatiin kommentoitavaksi henkilökunnalle ja oppilaskunnalle loppuvuodesta.

Suunnitelma sisältää vanhan suunnitelman suositusten pohjalta tehtyjen toimenpiteiden kuvauksen sekä uudet suositukset ja toimenpiteet ja aikataulun. Se on luettavissa Sorin Sirkuksen kotisivuilla sen jälkeen, kun hallitus on hyväksynyt suunnitelman. Sirkus pyrkii rohkaisemaan ja kannustamaan eri sukupuolia eri lajien valinnoissa ja omiin tai muiden sukupuolirooliodotuksiin poikkeavissa valinnoissa omien kiinnostuksen kohteiden pohjalta.

Kuva: Aleksanteri Mikkola

2.4. HANKKEET

TAIDEPEGOGIIKKA JA LUOVUUS – SIRKUS- JA TEATTERIOPETTAJAN MONET ROOLIT

Sorin Sirkus on mukana vuonna 2019 aloitetussa Taidepedagogiikka ja luovuus – sirkus- ja teatteriopettajan monet roolit -hankkeessa, jota koordinoi Espoon esittävän taiteen koulu. Rahoitusta hankkeelle saadaan Opetushallituksesta.

2019–2020 toteutettava hanke on ETOL:n jäsenoppilaitoksille tarkoitettu taidepedagogiikan kehittämishanke, jonka tavoitteena on tukea oppilaitosten toimintaa ja syventää sirkus- ja teatteriopettajien ammattitaitoa ja ymmärrystä omasta alastaan suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja ajan ilmiöihin. Samalla hanke vahvistaa sirkus- ja teatteritaiteen taiteen perusopetuksen valtakunnallista asemaa.

Hankkeen ensimmäinen tapaaminen toteutui 8.11.2019 Espoossa teemalla ”Sirkus- ja teatteriopettajan rooli yhteiskunnassa”. Koulutukseen osallistui rehtori Merja Koskiniemi sekä sirkusopettajat Ilona Jääski ja Jarmo Humalajärvi.

Hankkeessa ovat mukana seuraavat taiteen perusopetusta tarjoavat koulut:

- Circus Helsinki, Helsinki
- Espoon esittävän taiteen koulu, Espoo
- Oulun taidekoulu, Oulu
- Sorin Sirkus, Tampere
- Taidekoulu Estradi, Lappeenranta
- Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu, Tikkurila

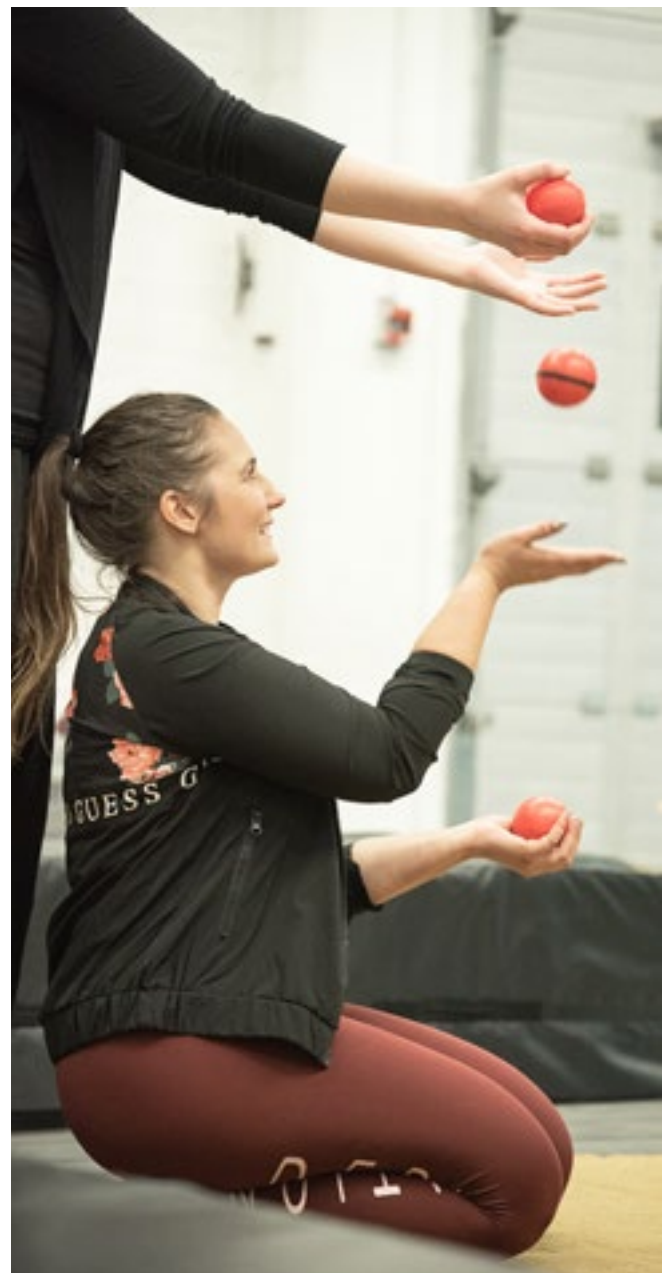
TAITEEN PERUSOPETUKSEN LUOTSIT II

Sorin Sirkus oli mukana Opetushallituksen rahoittamassa Taiteen perusopetusliiton Luotsit II -hankkeessa. Koulutuksen tavoitteena oli lisätä opettajien ja rehtoreiden opetussuunnitelmaosaamista, arvioida elokuussa 2018 käyttöön otettuja paikallisia opetussuunnitelmia sekä lisätä valmiuksia käyttää uudistettua opetussuunnitelmaa. Koulutus sisälsi kaksi kaikkien taiteiden yhteistä koulutuspäivää ja kolme taidealakoh- taista syventävää koulutuspäivää.

Sorin Sirkusta koulutuksissa edustivat sirkustirehtööri Taina Kopra ja rehtori Merja Koskiniemi. Taidealakohtaisissa päi- visä mukana oli myös opettajia.

KESTÄVÄ TAITEEN PERUSOPETUS

Vuonna 2019 käynnistyi Taiteen perusopetusliiton ja OK- KA-säätiön yhteishanke Kestävä taiteen perusopetus, jossa Sorin Sirkus on mukana. Hankkeen tavoitteena on avata tai- dekasvatuksen ja taiteen perusopetuksen roolia kestävän tu- levaisuuden rakentajana. Hankkeessa kehitetään kestävyys- kriteerit, joiden avulla taiteen perusopetuksen oppilaitokset voivat arvioida toimintaansa, vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteita.

Kuva: Maria Kumpula

3. ESIINTYVÄT-RYHMÄ (TA2)

Taiteen perusopetuksen lisäksi Sorin Sirkuksella toimii esiintyvät-ryhmä, johon kuului vuoden 2019 aikana 22 nuorta. Sirkustirehtöörin valitsema ryhmä harjoittelee ympäri vuoden ja ryhmän oppilaat edustavat Sorin Sirkusta erilaisissa tapahtumissa, esityksissä, projekteissa ja festivaaleilla. Esiintyvät-ryhmän oppilaat harjoittelevat keskimäärin 16–20 oppituntia viikossa, heillä on useita päälajeja sekä omat esiintymisnumeronsa. Sirkusteknisten tuntien lisäksi opetusta annetaan tanssissa ja esiintymistaidossa.

Vuoden 2019 esiintyvien taituruutta pääsi seuraamaan elävänä elämyksenä ja television välityksellä tuhansia katsojia. Esitykset vaihtelivat tilaisuudesta riippuen viiden minuutin yksittäisnumerosta aina kahden tunnin kokonaisuuksiin asti. Tammikuussa esiintyvät-ryhmän toiminta alkoi heti vuodenvaihteen jälkeen "Sorin Sirkus" -joulushow'n esityksillä. YLE teki syksyllä 2018 seurantadokumentin "Näin me sen teimme" joulushow'n valmistamisesta ja koko esitys myös taltiointiin. Dokumentti ja taltiointi esitettiin YLE Teemalla pääsiäisenä 2019.

Esiintyvät-ryhmän nuorten ja sirkuksen henkilökunnan yhdessä toteuttama "Meidän Stage" järjestettiin 28.4.2019. Vuosi

oli tapahtumarikas ja vauhdikas myös keikkojen osalta. Niistä lisää seuraavissa kappaleissa.

3.1. JOULUSHOW

Sorin Sirkuksen Joulushow Soriferia johdatti katsojat seikkailuun aavikolle ja villiin erämaahan. Tarina kertoi mystistä tehtaasta ja erämaassa asuvista heimoista. Maneesille marssitettiin villejä vimpaimia ja alkukantaisia aavikko-olioita. Esityksen esikuvallisia lähtökohtia olivat villi länsi, steampunk-tyylisuuntaus ja useat fiktiiviset aavikkokertomukset.

Soriferian ensi-ilta oli 22.11.2019. Tirehtööri Taina Kopran käsikirjoittama ja ohjaama Joulushow sai jälleen erinomaisen vastaanoton sekä yleisöltä että kritikoilta. Esiintyjä lavalla nähtiin 22. Juho Fabrinin ja Joonas Kukkolan säveltämä musiikki tuki hienosti tarinaa. Tanssikoreografioista vastasi Marjo Terästä. Vahvasta visuaalisesta ilmeestä vastasivat Eero Auvinen (valosuunnittelu), Kitta Klemetilä (pukusuunnittelu) ja Oskari Löytönen (lavastussuunnittelu), Malla Tallgren (kampanusten suunnittelu) ja Jonna Kivimäki (maskeeraussuunnittelu). Sirkusteknisestä toteutuksesta vastasi maneesimestari Jouni Kivimäki.

Kuva: Kristian Wanvik

Näytöskausi oli 22.11.2019–6.1.2020 ja näytöksiä oli yhteensä 22. Näistä 18 sijoittui vuoden 2019 puolelle. Varsinaisten joulushow-esitysten täyttöaste oli 98 %. Kokonaiskatsojamäärä oli 10 897 katsojaa. Lukumäärä sisältää sekä varsinaisten esitysten että koululaisnäytösten ja kenraalin katsojamäärät.

3.2. MUUT ESIINTYMISET

PALLO HALLUSSA!

Maaliskuussa 2019 esitettiin Tampere-talossa suuri Pallo hallussa! -yhteistyöproduktio. Tunteita herättäneessä speaktaakkelissa esiintyi 450 lasta ja nuorta taideharrastajaa viidestä tamperelaisesta taiteen perusopetusta antavasta oppilaitoksesta. Tapahtumaa suunniteltiin lähes kolme vuotta. Syksyllä 2018 käynnistyivät harjoitukset ja monitaiteinen yhteistyö, joka kasvoi alkuvuodesta 2019.

Esityksessä Sorin Sirkuksen nuoret kuljettivat tarinaa eteenpäin ja saivat uusia kokemuksia yhteistyöstä jousiorkesterin, tanssijoiden, rytmiorkesterin, harmonikkataitureiden ja monien muiden muusikoiden kanssa. Pirkanmaan musiikkiopiston suuri puhallinorkesteri ja oppilaitosten yhteiset kuorot saivat uudet koreografiat Merja Koskiniemen opastuksessa. Esityksen ohjasi Taina Kopra ja yhteistuotannon toteutuksesta vastasivat Tampere-talo, Sorin Sirkus, Tampereen konservatorio, Pirkanmaan musiikkiopisto, Sara Hildén -akatemia ja Taito Käsiyö- ja muotoilukoulu Näpsä.

TAIDEKAARI-ESITYKSET

Vuonna 2019 järjestettiin koulujen 4.-luokkalaisille osana Tampereen kaupungin kulttuurikasvatusohjelmaa kuusi Sorin Sirkus -esitystä toukokuun lopussa. Esitykset keräsivät yhteensä 2 517 katsojaa. Taidekaariesitysten lisäksi Taina Kopran ohjaamasta show'sta järjestettiin yksi yleisölle avoin lisäesitys.

SÄRKÄNNIEMI

Sorin Sirkus työllisti kesällä Särkänniemen huvipuistossa seitsemän nuorta sekä yhden sirkusopettajan, jotka muodostivat kaksi eri tiimiä. Esiintyjät suunnittelivat ja valmistivat esityksen itsenäisesti, ja teemana oli Särkänniemen 50-vuotisjuhlien kunniaksi syntymäpäivät. Kahdesti päivässä esiinnyttiin Huvilavalla ja kerran päivässä yleisön seassa puistossa. Esityspäiviä oli 35 ja esityksiä yli 70 ajalla 1.7.–4.8.2019. Esiintyjät olivat Aapo Honkanen, Iitu Kivimäki, Tuuli Kontiainen, Natalia Koskela, Noora Markkula, Liina Raatikainen, Sampo Suihkonen ja sirkusopettaja Laura Tikka.

NURTSI-FESTIVAALIT

Suomen Nuorisosirkusliiton valtakunnalliset Nurtsi-festivaalit järjestettiin 3.–7.6.2019 Espoossa. Sorin Sirkus osallistui tapahtumaan 36 nuoren kanssa. Erinomaisen palautteen saaneet esitykset olivat 30 minuutin Sorin Sirkus -kokonaisuus, 15 minuutin minikokonaisuus "Yli, ali ja ympäri" sekä kolme yksittäistä sirkusnumeroa. Ohjauksista vastasivat Taina Kopra ja Laura Tikka, joka piti viikon aikana myös käsinseisontatyöpajoja. Festivaalin turvallisuudesta, kiinnityksistä ja teknisestä suunnittelusta vastasi Sorin Sirkuksen maneesimestari Jouni Kivimäki.

POIMINTOJA TILATUISTA ESIINTYMISISTÄ

Esiintyvät-ryhmällä oli useita tilausesityksiä eri puolilla Pirkanmaata. Alla on muutamia esimerkkejä Sorin Sirkuksen ulkopuolella järjestetyistä esityksistä:

- Salibandy Club Classicin perinteinen sirkusottelu 12.2.2019 (Tampereen Arena)
- Etelä- ja Länsi-Suomen aluehallintoviraston valtakunnalliset nuorten työpajapäivät 5.6.2019 (Tampereen Teatterin Frenckell-näyttämö)
- Vammaisurheiluliiton järjestämät yleisurheilun ja pöytätenniksen avoimien EM-kisojen avajaiset 26.7.2019 (Pyynikin kesäteatteri)
- Suomen Ampumaurheiluliiton 100-vuotisjuhla 31.8.2019 (Sketsiteatteri Palatsi)
- Ålandsbankenin 100-vuotisjuhla 10.9.2019 (Museokeskus Vapriikki)
- Melodi Grand Prix 2019 -lähetys 5.10.2019 (Svenska Yle & Five Corners Production)
- Ylen Nenäpäivä-lähetykset 24.10.2019 (Helsinki) ja 8.11.2019 (Tampere)

4. SOSIAALINEN SIRKUS (TA21 / TA27)

Sosiaalinen sirkus on innovatiivinen väline lasten, nuorten ja aikuisten koulutukseen ja sosiaalisen osallisuuden kehittämiseen – työkalu uuden oppimiseen ja monenlaisten elämäntaitojen kartuttamiseen. Sosiaalinen sirkus on myös kulttuurien välisen työn väline, joka kohdentuu usein heikommassa asemassa oleviin kohderyhmiin kouluissa, naapurustoissa ja yhteisöissä, erityisesti kaupunkialueilla. Sosiaalinen sirkus luo linkkejä paikallisten yhteisöjen ja osallistuvan ryhmän välille, parantaa itsetuntoa ja itseluottamusta sekä kehittää fyysistä kuntoa ja olemusta sekä elämänhallintataitoja.

4.1. SOSIAALISEN SIRKUKSEN TYÖPAJATOIMINTA

Sorin Sirkuksen tuottamat työpajakokonaisuudet tukevat sote- ja muiden yhteistyökumppaneiden omia toiminnan tavoitteita lisäämällä osallistujien elämäntaitoja, itseluottamusta, luovuutta ja ryhmässä toimimisen taitoja sekä erikseen jokaiselle toiminnalle määritellyjä tavoitteita.

Vuonna 2019 Sorin Sirkus toteutti säännöllisiä sosiaalisen sirkuksen työpajakokonaisuuksia mm. Sopimusvuoren nuorille

tarkoitetuissa toiminta- ja asumisyksiköissä, Kylmäkosken vankilan vangeille ja henkilökunnalle sekä useassa tampere-laisessa koulussa osana Lasten ja nuorten säätiön koordinoimaa Sirkuksesta siivet elämään -hanketta. Yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa järjestettiin kaupunginosatoimintaa aikuisten sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi, maahanmuuttajaperheiden kotouttamistoimintaa kesäleirillä sekä lasten kielellisen kehittymisen työpajoja päiväkodissa ja perhekerhossa Hervannassa.

Vuonna 2019 yhteistyö Tampereen yliopistollisen sairaalan TAYS:n kanssa laajeni entisestään. Yhteistyömuotoina sirkusta vietiin lastenosastoille sairaala-arjen vastapainoksi ja järjestettiin perheleirejä Sorin Sirkuksen tiloissa. Yhteistyö Tampereen lastenklinikan tuki ry:n kanssa on johtanut tiiviiseen yhteistyöhön sairaalaympäristössä ja toiminta on myös juurtunut säännölliseksi työpajatoiminnaksi ja leireiksi. Syksyllä 2019 avattiin uusi Lasten ja nuorten sairaala, jonne on suunniteltu yhä kasvavaa sirkustoimintaa vuodesta 2020 alkaen.

Kuva: Maria Kumpula

4.2. HANKKEET

ESR-HANKE ”SIRKUKSESTA SIIVET ELÄMÄÄN”

Sirkuksesta siivet elämään on valtakunnallinen nelivuotinen Euroopan sosiaalirahaston hanke, jota koordinoi Lasten ja Nuorten säätiö. Hankkeen tarkoituksena on juurruttaa taidelähtöinen toiminta osaksi valmentavien maahanmuuttajaluokkien kouluarkea kiinnittämällä erityistä huomiota toiminnan rahoitusrakenteisiin ja yhteistyön sujuvuuteen. Toiminta alkoi loppuvuodesta 2017, täydet toimintavuodet ovat 2018–2019 ja vuonna 2020 julkaistaan hankkeen loppuraportti.

Sorin Sirkus on toteuttanut hankkeen kautta sirkustyöpajoja nuorille yli 15-vuotiaille maahanmuuttajille yhteistyössä Etelä-Hervannan, Juhannuskylän ja Hatanpään koulun sekä Tampereen aikuislukion ryhmien kanssa. Viikoittaisten koului-kaan sijoittuvien toimintaryhmien lisäksi hankkeeseen kuuluu integraatioryhmä, jota toteutetaan perjantaisin Sorin Sirkuksen tiloissa. Lisäksi kouluissa on järjestetty välituntisirkusta.

Viikoittaiset työpajat ovat tuottaneet odotettuja tuloksia: osallistujien rohkeus uusien asioiden kokeilemiseen ja yleinen aktiivisuus on kasvanut. Hankkeessa on kokeiltu myös perhepäiviä ja yhteisötempauksia kouluissa sekä erilaisia tapaamisia Hervannan nuorisotalolla. Näistä on saatu hyviä tuloksia ja Sorin Sirkuksen vahvuus eli sirkustaiteen vankka osaaminen ja sirkusesitykset ovat toimineet hyvänä keinona tavoittaa kohderyhmä.

Toiminnan juurruttamiseksi hankkeessa on luotu malleja sirkuksen integroimiseksi osaksi koulujen perustoimintaa esimerkiksi välituntisirkuksen muodossa. Koulujen henkilökunnalle on pidetty myös sosiaalisen sirkuksen valmennuksia, jotka koostuvat työpajasta ja sosiaalisen sirkuksen infopakettista. Koulujen kanssa jatketaan neuvotteluja sirkuksen tarjoamisesta valinnaisena aineena vielä ennen hankkeen loppumista.

4.3. MUU SOSIAALISEN SIRKUKSEN TOIMINTA

Vuoden mittaan useat työyhteisöt – kuten Valkeakosken sosiaalipalveluiden työntekijät – kävivät työpajoissa Sorin Sirkuksella opettelemassa sosiaalisen sirkuksen metodeja ja samalla lisäämässä omaa työhyvinvointiaan. Erilaisia työhyvinvointipalveluja tarjottiin laajemminkin yrityksille ja yhteistyökumppaneille. Moni työpaja järjestettiin sosiaali- ja terveysalan työntekijöille sosiaalisen sirkuksen painotuksilla. Myös useista alan oppilaitoksista käytiin vierailulla työpajois-

sa, joissa esiteltiin sirkuksen mahdollisuuksia sosiaali- ja nuorisotyössä.

Sosiaalisen sirkuksen työpajoja järjestettiin noin kolmen kuukauden ajan yhteistyössä Sirkus Fokus -hankkeen kanssa aikuisten osallistavan sosiaalityön merkeissä Tampereen Multisillassa. Sirkuskahvilatoiminnalla tavoitettiin jonkin verran syrjäytymisvaarassa olevia aikuisia yhteisen tekemisen avulla.

Sirkuksen mahdollisuuksia kielenopetuksessa tutkailtiin yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Pilottina tarjottiin sirkuskoulutusta kielenopettajille A1-kielen varhentamisen tueksi. Tätä toimintaa kehitetään vuoden 2020 aikana.

Tampereen yliopiston Summer Schooliin toteutettiin viiden opistopisteen laajuinen Introduction social circus pedagogy -kurssi kesällä 2019. Kurssille osallistui 15 sosiaalisen sirkuksen metodeista kiinnostunutta opiskelijaa Argentiinasta, Etelä-Koreasta, Espanjasta, Hong Kongista, Iso-Britanniasta, Japanista, Kiinasta, Omanista, Päiväntasaajan Guineasta, Saksasta, Vietnamista ja Suomesta. Koulutus saa jatkoa jälleen vuonna 2020.

Lisäksi Sorin Sirkus on ollut mukana kehittämässä ja toteuttamassa kansainvälisiä sosiaalisen sirkuksen hankkeita, joista kerrotaan lisää luvussa kuusi.

Kuva: Maria Kumpula

5. MUU OPETUS- JA OHJAUSTOIMINTA

5.1. TAMPEREEN YLIOPISTON NORMAALIKOULU (TA22)

Suomen ensimmäinen sirkustaiteen painotuslinja aloitti toimintansa syksyllä 2016 Tampereen yliopiston normaalikoulun yläkoulussa ja lukiossa. Sorin Sirkus ja Normaalikoulu toteuttavat sirkustaiteen koulutuspolkua, jossa sirkustaide on osana oppilaan opintopolkua alakoulun valinnaisista opinnoista yläkoulun painotukseen sekä lukion opintoihin. Oppilaitokset kehittävät yhdessä opetuksen sisältöjä ja opetusmetodeja suunnitelmallisesti, yhteistyössä Tampereen yliopiston kasvatustieteiden yksikön kanssa.

Vuonna 2019 yläkoulussa toimi sirkustaiteen painotuslinja kaikilla kolmella luokka-asteella eli 7., 8. ja 9. luokalla. Sirkusluokilla oli yhteensä keväällä 61 oppilasta ja syksyllä 59 oppilasta. 9. luokan kanssa toteutettiin luokan oma sirkusesitys 27.5.2019 Sorin Sirkuksella.

Lukiossa aloitti syksyllä neljä uutta opiskelijaa, ja sirkuspainotuslinjaa suoritti syksyllä yhteensä yhdeksän opiskelijaa.

Alakoulussa sirkustaide oli mukana oppilaiden valinnaisissa opinnoissa keväällä 6. luokalla. Ryhmässä oppilaita oli mukana 12.

Sorin Sirkus toteutti sirkustaiteen opetusta Normaalikoulun oppilaille vuonna 2019 seuraavasti:

- 6. luokan valinnainen kurssi (1 vvt eli vuosiviikkotunti), toteutus keväällä
- 7. luokan sirkuspainotuslinja: Startti-kurssi (38 ot) syksyllä sekä viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- 8. luokan sirkuspainotuslinja: viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- 9. luokan sirkuspainotuslinja: viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- Lukion sirkustekniikan kurssit: sirkustekniikan kurssin viikoittainen päiväopetus läpi vuoden (2 vvt)

Lukion sirkuslinjan opiskelijoiden on lisäksi ollut mahdollista hyväksilukea valinnaisiin lukio-opintoihinsa soveltuvin osin sirkuksessa suoritettuja produktioita (mm. joulushow) tai valinnaisia opintokokonaisuuksia (mm. laajan oppimäärän loppu-työ, kansainväliset vierailut)

Sirkustaide näkyy Normaalikoulun opetuksen sisällöissä laajasti. Sirkustaiteen elementtejä sisällytetään eri oppiaineiden opetukseen kaikille koulun oppilaille ja opetuksessa otetaan soveltuvin osin käyttöön myös sosiaalisen sirkuksen meto-

deja. Normaalikoulun ja Sorin Sirkuksen tavoitteena on tulevaisuudessa hakea sirkuslukiolle valtakunnallista erityistehtävää.

5.2. LEIRIT (TA2)

Lapsille ja nuorille järjestettiin hiihto- ja syyslomaleirejä (viikot 9 ja 42) sekä kesäleirejä kesäkuun neljänä viikkona.

Hiihtolomaleirit järjestettiin 4–6-vuotiaille ja 7–10-vuotiaille uusina ns. teemaleireinä. 4–6-vuotiaiden leiri sai nimekseen Merirosvojen ja keijujen seikkailu ja 7–10-vuotiaille tarjottiin Vanhan tivolin arvoitus -leiriä. Molemmat leirit olivat täynnä, osallistujia niillä oli yhteensä 41.

Kesällä 4–6-vuotiaille järjestettiin kolme tavallista sirkusleiriä ja kaksi teemaleiriä. 7–8-vuotiaille toteutettiin yksi puolipäiväleiri ja kaksi kokopäiväleiriä, ja 9–11-vuotiaille yksi puolipäiväleiri ja kolme kokopäiväleiriä. Yhteensä kahdelletoista lasten kesäleirille osallistui 181 lasta/nuorta.

Lajileirejä järjestettiin yksi akrobatia- ja yksi ilma-akrobatia-asta sekä yhdistetty leiri jongleeraus- ja taikuu-desta. Yhteensä kolme lajileiriä keräsivät 34 osallistujaa. Lisäksi järjestettiin kaksi perheleiriä, joille osallistui 24 perhettä, yhteensä 65 osallistujaa.

Kaikkiaan kesäleirejä toteutui vuonna 2019 yhteensä 17 leiriä ja niille osallistui yhteensä 280 henkilöä (18 leiriä/osallistujia 228 vuonna 2018 ja 17 leiriä/osallistujia 230 vuonna 2017). Osallistujien kasvu johtui suosituista perheleireistä.

Syyslomaleirejä järjestettiin kaksi: 4–6-vuotiaille sekä 7–10-vuotiaille, osallistujia niillä oli yhteensä 37.

5.3. TAIDEKAARI (TA2 / TA21)

Tampereen kaupungin 4.-luokkalaisille järjestettiin Lavakarisma! -sirkustyöpajoja osana Tampereen kaupungin kulttuurikasvatusohjelmaa Taidekaarta. Yhteensä 86 yleisopetuksen sirkustyöpajaa ja 16 erityisopetuksen sirkustyöpajaa järjestettiin 4.3. – 13.5.2019 välisenä aikana. Osallistujia pajoissa oli yhteensä lähes 2 300. Ohjaajapareina pajoissa toimi kymmenen Sorin Sirkuksen opettajaa.

Yleisopetuksen luokat vierailivat sirkuksella 60 minuutin mittaisessa työpajassa, jossa nähtiin pieni sirkusesitys, tutustuttiin eri sirkuslajeihin ja lopussa rakennettiin iso yhteinen pyramidi. Erityisopetuksen luokat kävivät kahdessa 75 minuutin työpajassa, joista ensimmäinen oli Sorin Sirkuksella. Pajassa nähtiin sirkusesitys, kokeiltiin sirkuslajeja ja päästiin itse esiin-

tymään ja kokeilemaan sirkusasuja. Toinen sirkuspaja järjestettiin osallistujien koululla ja ohjaajapari muodostui sirkusohjaajasta ja draamaohjaajasta. Työpajojen tavoitteena oli, että oppilaat tutustuvat sirkukseen tekijänä ja osana yleisöä, heitä rohkaistaan kokeilemaan erilaisia sirkusvälineitä ja he saavat onnistumisen kokemuksia ja itsetunnon rakennusaineita.

Taidekaari-yhteistyöhön kuului perinteisesti myös tunnin mittainen sirkusesitys Tampereen 4.-luokkalaisille 23.–25.5.2019. Koulupäivien aikataulutukseen sopivan tunnin mittaisen Sorin Sirkus Show'n ohjasi Taina Kopra. Esityksessä nähtiin tiivistelmä vuoden 2018 Joulushow'sta Sorin Sirkus. Esityksen näki yhteensä 2 517 oppilasta sekä heidän opettajansa. Näytöksiä järjestettiin yhteensä viisi Sorin Sirkuksen maneesilla.

Osana vuoden 2019 kokonaisuutta oli myös ajatteluläksy, joka satoi yhteen työpajat ja sirkusesityksen. Sirkustyöpajoista luokat saivat mukaansa ohjeet jongleerauspallojen valmistamiseen, ja palloja voitiin tehdä koulussa tai kotona.

5.4. LYHYTKURSSIT JA TYHY-TOIMINTA (TA2)

Vuonna 2019 Sorin Sirkus järjesti sekä lapsille että aikuisille suunnattuja lyhytkursseja itse ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

4 kk–3-vuotiaiden vauva- ja taaperosirkuskursseja järjestettiin yhteensä kahdeksan ja niille osallistui yhteensä 90 pienokais-ta vanhempineen.

Aikuisille järjestettiin keväällä, kesällä ja syksyllä ilma-akrobatia-, akrobatia- sekä "Sirkusalkuet" -kursseja, yhteensä yksitoista ryhmää. Näille kursseille osallistui yhteensä 114 sirkuksesta kiinnostunutta aikuista.

Yli 10-vuotiaille järjestettiin viikoittain Taikurikerhoa, johon osallistui keväällä kahdeksan ja syksyllä yhdeksän oppilasta.

Sorin Sirkus oli mukana toteuttamassa Tampereen kaupungin kulttuuripalveluiden järjestämiä Mun taide -hankkeen sirkustyöpajoja keväällä 2019. Myös useat oppilaitokset vierailivat Sorin Sirkuksella työpajoissa, joissa esiteltiin mm. sosiaalisen sirkuksen metodeja.

Kansainvälisiä vieraita työpajoihin tuli mm. Kiinasta, josta vieraili n. 20 päiväkotien rehtoria tutustumassa sirkustoimintaan osana varhaiskasvatusta.

Lisäksi vuoden 2019 aikana toteutettiin useita sirkustyöpajoja yksityisille tilaajille, joiden joukossa oli muun muassa työnantajien työntekijöilleen tilaamia työhyvinvointitilaisuuksia. Vuoden aikana Sorin Sirkuksella tyhy-pajoissa vierailivat mm. Tampereen kouluterveydenhuollon ja Ylöjärven seurakunnan työntekijöitä. Jatkuvaa sirkustoimintaa aloitettiin mm. Vincit Oy:n henkilökunnalle heidän työpäiviensä päätteeksi.

Kuva: Maria Kumpula

6. KANSAINVÄLISYYS (TA27)

Sorin Sirkuksella on paljon erilaista kansainvälistä toimintaa. Sirkuksella vierailee ulkomaisia taiteilijoita harjoittelemassa ja opettamassa nuoria. Omat opettajat ja oppilaat vierailevat koulutuksissa ja esiintymässä Euroopassa.

Huhtikuussa sirkus sai vieraita Ruotsista, kun 15 nuorta ohjaajineen saapui viikonloppuleirille harjoittelemaan yhdessä sorilaisten kanssa. Ludvika Minicirkus on ollut Sorin Sirkuksen ystävyysseuraksi jo yli 20 vuotta. Elokuussa käsinseisontasarukset Anne ja Minna Marjamäki kutsuttiin esiintymään Lindköpingin Contemporary Circus -festivaaleille. He esiintyivät festivaaleilla pohjoismaisten nuorten kanssa kahdesti. Lokakuussa Taina Kopra edusti Tampereen kaupunkia Hollannin Eindhovenissa, kun kulttuuripääkaupunkihankkeen ohjelmaryhmien edustajat osallistuivat Creative World Forumiin, jossa teemana oli "Change the inevitable".

6.1. CARAVAN – INTERNATIONAL YOUTH AND SOCIAL CIRCUS NETWORK

Caravan on nopeasti kasvanut, kansainvälinen 35 jäsenen ja 24 maan nuoris- ja sosiaalisen sirkuksen verkosto, jonka 11. toimintavuosi vuosi 2019 oli. Uusia jäseniä saatiin vuonna 2019 seitsemän. Jäsenmaat ovat Belgia, Espanja, Irlanti, Luxemburg, Pohjois-Irlanti, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tšekki ja Venäjä. Verkostolla on myös liitännäisjäseniä, joista osa tulee samoista maista kuin varsinaiset jäsenet. Muut maat ovat Afganistan, Englanti, Etelä-Afrikka, Etelä-Korea, Etiopia, Guadeloupe, Hollanti, Islanti, Israel, Italia, Libanon, Palestiina, Slovenia, Turkki ja USA.

Verkosto edistää maailmanlaajuisesti sirkuksen käyttämistä

osana nuorisotyötä ja tekee tiivistä yhteistyötä järjestämällä kursseja sekä opettajille että oppilaille ja vaihtaa tietotaitoa esimerkiksi sirkuskoulun organisaatiota ja taloutta koskevis- sa asioissa. Verkoston kotisivut ovat osoitteessa www.caravancircusnetwork.eu, josta löytyy tietoja verkostosta ja sen jäsenmaksuista.

Caravanilla on kolmivuotinen (2019–2021) EACEA (Education, Audiovisual & Culture Executive Agency) rahoitus verkoston pyörittämiseen. Vuonna 2019 Caravanilla oli kaksi työntekijää ja toimisto Pariisin Bagneux'ssa ja puheenjohtajuus Brysselissä. Vuoden 2020 alusta toimisto muutti takaisin Brysseliin. Caravanin vuosikokoukset pidettiin helmikuussa Prahassa ja lokakuussa Brysselissä ja hallituksen seitsemän kokousta eri jäsenmaissa. Sorin Sirkus on Caravanin perustajajäsen ja Taina Kopra sen hallituksen jäsen. Hän osallistui vuosikokousten lisäksi hallituksen kokouksiin tammikuussa Pariisissa, kesäkuussa Brysselissä ja syyskuussa Dublinissa sekä kolmeen kokoukseen sähköisesti.

Jäsenillä on monia eri hankkeita sekä yhdessä että useiden muiden kumppanien kanssa. Sorin Sirkuksen osallistuminen näihin hankkeisiin näkyy hankekuvauksissa seuraavassa luvussa. Hankkeet toteutettiin EU:n Erasmus+ -rahoitusohjelman turvin.

Sirkustirehtööri Taina Kopra osallistui Caravanin edustajana Festival Mondial Cirque De Demain -festivaalille tammikuussa Pariisissa. Tapahtuman yhteyteen oli järjestetty ammattilais- ten tapaaminen "Club Pro", jossa Kopra muiden verkoston toimijoiden kanssa esitteli Caravanin tutkimushankkeita ja Sorin Sirkuksen sosiaalisen sirkuksen toimintaa.

Kuva: Heikki Järvinen

6.2. HANKKEET

CIRCUS++

Vuonna 2016 päättyneelle eurooppalaiselle tutkimushankkeelle Circus+ eli "Research on youth and social circus pedagogy" saatiin jatkoa vuonna 2019. Uutta Circus++ -hanketta, "Youth and Social Circus Arts – an innovative and inclusive education for Europe", koordinoivat Tampereen yliopiston kasvatus-tieteen yksikkö, Sorin Sirkus ja Caravan-verkosto. Kolme vuotta kestävässä hankkeessa luodaan viiden partnerimaan yliopiston ja sirkuskoulun yhteistyönä opetus-suunnitelma Nuoris- ja sosiaalisen sirkuksen pedagogiikan kandidaattiohjelmalle, jota eri Euroopan maat voivat soveltaa paikallisesti. Hanke vastaa nuoris- ja sosiaalisen sirkuksen toimialan laajentumiseen niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa sekä sen myötä kasvaneeseen ammattitaitoisen henkilöstön työvoimatarpeeseen. Sorin Sirkukselta hankkeen opetussuunnitelmatyöstä vastaavat Taina Kopra ja Laura Tikka ja hallinnosta Merja Koskiniemi ja Lari Aaltonen.

Hanke alkoi lokakuussa valmistelutapaamisella Brysselissä ja varsinainen aloitustapaaminen oli joulukuussa Tampereella. Tampereen tapahtumassa järjestettiin myös infotilaisuus lehdistölle sekä asiasta kiinnostuneille kulttuuritoimijoille. Paikalle saapui lähes 50 hankkeesta kiinnostunutta ympäri Suomen. Hankkeessa mukana olevat partnerit ovat:

- Suomi: Tampereen yliopisto ja Sorin Sirkus
- Ruotsi: Stockholms Konstnärliga Högskola ja Cirkus Cirkör
- Ranska: Le Plus Petit Cirque de Monde (PPCM)
- Irlanti: National University of Ireland Galway ja Galway Community Circus
- Tsekki: Cirqueon

CTF IN ACTION 4 JA 5

CTF in Action koulutushankkeet ovat kymmenen eurooppalaisen sirkuskoulun yhteisiä Erasmus+ -rahoitteisia hankkeita, jotka ovat jatkoa aiemmalle Circus Trans Formation -hankkeelle. CTF in Action -projekteissa toteutetaan aiemmassa hankkeessa luotu ja pilotoitu sosiaalisen sirkuksen ohjaajan 20 päivän koulutus eurooppalaisena yhteistyönä. CTF-projektissa järjestetään neljä viiden päivän kokonaisuutta, jotka tapahtuvat neljässä eri maassa. Kustakin osallistuvasta sirkuskoulusta on valittu kaksi osallistujaa, jotka suorittavat kaikki neljä koulutuskokonaisuutta.

Vuonna 2018–2019 CTF in Action 4 -koulutuksen neljä koulutusta järjestettiin Berliinissä, Bagneuxissa, Brysselissä ja

Tampereella. Sorin Sirkukselta koulutukseen osallistui Sohvi Silius. Tampereen kesäkuisesta koulutusviikosta vastasivat opettajat Kamilla Nisso ja Simon Llewellyn. Mukana oli 21 ohjaajaa 11 maasta.

CTF in Action 5 -koulutus alkoi tapaamisella Tampereella CTF 4:n jälkeen heti seuraavalla viikolla ja seuraavat tapaamiset olivat 2019 Brysselissä ja 2020 Luxembourgiissa ja Prahassa. Sorin Sirkuksen osallistujina ovat Eveliina Saxman ja Ilona Jääski. Mukana on 22 ohjaajaa 11 maasta.

Kuva: Heikki Järvinen

7. TOIMITILA (TA5)

Kiinteistö vaatii jatkuvaa kunnostusta ja uudelleen rakentamista niin sisä- kuin ulkotiloissa. Sirkuskeskusta käyttää suuri määrä sirkuksen omia ja vierailevia toimijoita opetus-, harjoitus- ja esitystoimintaan.

Vuonna 2019 tehtiin ylläpitäviä ja korjaavia kiinteistön huolto- töitä. Vuonna 2018 loppuun saadun kaavamuutosprosessin pohjalta teetettiin piirustukset mahdollista kiinteistön laajentamista ajatellen. Näillä piirustuksilla haettiin investointiavustusta kulttuuritilojen peruskorjaus- ja perustamishankkeisiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Sorin Sirkuksen ei katsottu yksityisenä toimijana olevan kelpoinen tähän rahoitukseen. Laajennuksen suunnittelutyötä jatketaan ja uusia rahoitusvaihtoehtoja mietitään vuonna 2020.

Yleinen turvallisuudentunteen heikentyminen ja haastavat tilanteet yhteiskunnassa vaikuttavat myös Sorin Sirkukseen. Sirkuksessa tapahtuvien mahdollisten vaara- ja uhkatilanteiden varalle alettiin tehdä ohjeistusta. Tämä valmistuu alkuvuodesta 2020.

Sirkusvälineitä huollettiin ja hankittiin sekä sirkusturvallisuusvälineitä päivitettiin tarpeen mukaan. Tiukan taloudenpidon

vuoksi uusia välineitä hankittiin vain välttämättömissä tapauksissa.

Sirkuskeskuksen tilat olivat ahkerassa käytössä myös päivisin. Eri hankkeiden sosiaalisen sirkuksen ryhmät, Norssin sirkuspainotusluokat, lyhytkurssit, tyhy-koulutukset ja Taidekaaren 4.-luokkalaisten työpajat pitivät salien käyttöasteen korkeana myös päivisin. Myös yksittäiset sirkustaiteilijat, teatterit ja sirkusryhmät käyttivät saleja sekä päivisin että viikonloppuisin.

Vuoden aikana Sorilla ovat vierailleet mm. Susinartut-musiikaaliesitys, Tanssimylly-kansantanssitapahtuma (järjestäjänä Suomen Nuorisoseurat), Baletti- ja tanssistudio Teija Suovan kevätnäytös ja Kansallisteatterin Kissan Jugoslavia -esitykset osana Teatterikesän ohjelmistoa. Sirkusammattilaisryhmä Arctic Ensemble harjoitteli uutta esitystään tammi-helmikuun ajan.

Sirkuskoulun lukukausien aikana kaikki kuusi salia ovat iltaisin olleet ahkerassa käytössä. Kesä-, syys- ja talvilomaleirit täyttivät salit uusilla käyttäjillä sirkuskoulun loma-aikoina.

Kuva: Kristian Wanvik

8. HENKILÖKUNTA

8.1. KUUKAUSIPALKKAISET TYÖNTEKIJÄT

Sorin Sirkuksen sirkustirehtöörinä, taiteellisena ja pedagogisena johtajana sekä esitysten ohjaajana työskenteli Taina Kopra, joka toimi myös esiintyvät-ryhmän vastuupettajana. Sirkuskoulun rehtorina ja opettajien esimiehenä toimi Merja Koskiniemi. Talouspäällikkö Ulla Majuri vastasi talous- ja henkilöstöhallinnosta.

Laura Karvonen lopetti tammikuussa opintosihteerinä ja tietotekniikkavastaavana. Elina Salminen aloitti opintosihteerinä maaliskuun lopulla. Tuottaja Piia Karkkola jäi tammikuussa äitiysvapaalle ja tuottaja Christopher Hokkasen työsuhde päättyi huhtikuussa. Tammikuussa määräaikaisina tuottajina aloittivat Lari Aaltonen, joka vastasi sosiaalisen sirkuksen tuottajan tehtävistä sekä Pertti Huovinen, joka vastasi produktioista ja keikoista.

Kuukausipalkkaisina opettajina toimivat Juha Helppikangas, Ilona Jääski ja Jani Suihkonen, sekä opettajat Kamilla Nisso ja Tytti Vuolle, joiden päävastuualueena oli sosiaalinen sirkus.

Maneesimestari Jouni Kivimäki vastasi sirkuksen turvallisuusasioista, tilan kunnostus- ja huoltotoista sekä sirkusvälineistön rakentamisesta. Hänen apunaan työskenteli Benjamin Danemann kiinteistöhoito- ja lavastusrakennustehtävissä. Esiintymisasujen ja rekvisiitan suunnittelu, valmistus ja huolto työllistivät puvustaja Kitta Klemetilän. Siistijänä toimi Sirpa Perä.

8.2. TUNTIPALKKAISET JA PROJEKTITYÖNTEKIJÄT

Sirkuskoulussa tuntipalkkaisina sirkusohjaajina toimivat Ebenezer Ackom-Aidoo, Andreas Falk, Jarmo Humalajärvi, Pasi Hyvärinen, Iitu Kivimäki, Sanna Kopra, Simon Llewellyn, Elina Mäkelä, Eveliina Saxman, Sohvi Silius, Heli Sten ja Laura Tikka sekä tanssinopettajana Marjo Terästä. Sirkuskoulussa vieraili opettajina myös sirkustaiteilijoita; Rosa-Maria Autio, Valpuri Kaarninen, Kanerva Keskinen, Anssi Kolehmainen, Nelli Kujan-sivu ja Maria Peltola.

Joulushow'n työryhmässä oli vakituisen henkilökunnan lisäksi mukana 18 projektityöntekijää. Lisäksi vuoden aikana oli muissa tuotannoissa viisi muuta projektityöntekijää.

Siviilipalvelusta Sorin Sirkuksella suoritti keväällä Onni Toivonen. Hän osallistui opetukseen, esityksiin sekä toimi siistijän apuna ja kiinteistöhuollon tehtävissä.

Särkänniemen huvipuiston esitykset työllistivät heinäkuussa seitsemän nuorta sekä vastaavan ohjaajan.

Sorin Sirkus toimi työharjoittelupaikkana useille opiskelijoille, jotka tulivat Suomen Humanistisesta Ammattikorkeakoulusta (HUMAK), Hämeen ammattikorkeakoulusta (HAMK), Tampereen seudun ammattiopistosta (TREDU) ja Koulutus-Center, make-up artist academy -maskeeraajakoulusta. Eri yläkouluista Sorin Sirkuksella teki TET eli työelämään tutustumisjakson viisi sirkuskoulun omaa oppilasta.

Henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut			
	2019	2018	2017
Keskimääräinen lukumäärä tilikaudella *	21	21	19
Tilikauden palkat ja palkkiot	745 039	721 603	651 846
* Keskimääräisen lukumäärän laskennan yhteydessä osa-aikaiset työsuhteet on muutettu kokoaikaisiksi.			

8.3. KOULUTUS, TYÖTURVALLISUUS JA TASA-ARVO

Sorin Sirkus uskoo elinikäiseen oppimiseen ja painottaa oman henkilökuntansa jatkuvaa ja kattavaa lisä- ja täydennuskoulutusta. Sirkus järjestää koulutusta henkilökunnalleen läpi vuoden tarvittaessa, mutta suurin panostus on elokuussa järjestettävä orientaatioviikko, jolloin koulutetaan koko henkilökuntaa yhdessä ja opetushenkilökuntaa erikseen joka vuosi vaihtuvien painotuksin. Lisäksi Sorin Sirkus on mukana erilaisissa koulutushankkeissa, joiden kautta tarjoutuu koulutusta henkilökunnalle. Henkilökuntaa kannustetaan myös etsimään koulutusta itselleen ja sitä tuetaan erilaisin työaika- ja palkkatoin.

Vuonna 2019 Sorin Sirkus tarjosi henkilökunnalleen koulutusta laajasti. Joko sirkuksen itse järjestämään tai muuta kautta tarjoamaan koulutukseen osallistui 23 eri henkilöä. Koulutukset vaihtelivat tunnin mittaisista webinaareista viikon mittaisiin kansainvälisiin opettajien jatkokoulutuksiin. Sekä keväällä että syksyllä tarjottiin kerran kuukaudessa mahdollisuus osallistua työnohjaukseen. Toukokuun alussa koko henkilökunta kokoontui virkistysviikonloppuun Kintulammen retkeilymajalle.

Sorin Sirkuksen työterveysasiat hoiti Pihlajalinna ja toiminnan vakuutukset ovat Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja Pohjola Vakuutuksessa.

Sorin Sirkus pyrkii korostamaan sukupuolten välistä tasa-arvoa myös rekrytoinnissa. Rekrytointiprosesseissa otetaan huomioon sukupuolten välinen suhde henkilökunnan kokoonpanossa. Tämä korostuu erityisesti opetushenkilökunnan osalta pyrkimyksessä taata kaikille oppilaille sekä mies- että naisopettajien opetusta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on tehty keväällä 2017 ja sen päivitys aloitettiin vuonna 2019.

8.4. TALKOORINKI

Sorin Sirkuksen toiminnan tukijalka on aina ollut suuri talkootyön määrä. Pääosin sirkuskoulun oppilaiden vanhemmista ja laajan oppimäärän oppilaista koostuva Talkoorinki on vapaaehtoinen talkooryhmä, joka omalla työllään osallistuu sirkuskoulun toimintaan. Talkoorinkiläiset hoitivat Joulushow'n väliaikatarjoilun, liikenteenohjauksen, narikkapalvelun, kantatuotemyynnin, auttoivat katsomovalvonnassa ja osallistuivat siivoukseen. Lisäksi Talkoorinkiläiset olivat mukana kevätlukukaudella järjestetyillä Sorifestillä ja Kevätsirkuksessa muun muassa pyörittämällä sirkuksen kahvilaa. Vuoden

aikana talkootoimintaan osallistui yli 60 henkilöä, joista useat olivat monta kertaa mukana.

Talkoorinkiläiset keräsivät kiitosta iloisesta ja auttavaisesta asenteestaan ja toiminnan sujuvuudesta. Vanhempien tekemä vapaaehtoistyö on korvaamattoman arvokas apu sirkukselle. Tulevaisuuden haasteena on innokkaiden talkoolaisten löytyminen myös jatkossa. Tammikuussa 2020 rinki kokoontuu perinteisesti juhlistamaan hyvin sujunutta talkoovuotta 2019. Sirkuskoulun talkoolaisoppilaille järjestetään oma karionkka, jossa he pääsevät kokeilemaan Wall Dancingiä, kei-
nutrapetsia ja tulta.

Kuva: Kristian Wanvik

9. TALOUS

Lakisääteistä opetustuntikohtaista valtionosuutta taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän kustannusten kattamiseen saatiin 144 024 euroa (144 593 €). Sorin Sirkus sai valtionosuutta 3 220 oppitunnin mukaan, vaikka vuonna 2019 laajan oppimäärän toteutunut opetus oli 4 169 (4 342) oppituntia.

Yhdistyksen nuorisotyötoimintaan saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston myöntämä ”joululahjarahä” 155 000 euroa. (OKM:n toiminta-avustus vuonna 2018 oli 80 000 €). Tampereen kaupunki myönsi vuodelle 2019 toiminta-avustusta 120 000 euroa (120 000 €).

Syksyllä 2017 alkanut Sirkuksesta siivet elämään -hanke jatkui koko vuoden 2019. Sorin Sirkuksen osuus avustuksesta vuodelle 2019 oli 32 878 euroa.

Yhteistyö Tampereen yliopiston Normaalikoulun kanssa alaja yläkoulun sekä lukion sirkustaiteen opetuksessa jatkui suunnitelman mukaisesti.

Kansainvälisessä toiminnassa osallistuttiin Erasmus+ -ohjelman rahoittamiin sosiaalisen sirkuksen opettajien koulutus-hankkeisiin CTF in Action 4 ja CTF in Action 5.

Kolmevuotinen Circus++ -hanke käynnistyi syksyllä 2019 ja jatkuu vuoteen 2022. Sorin Sirkus on mukana luomassa opetussuunnitelmaa nuoriso- ja sosiaalisen sirkuksen pedagogiikan kandidaattiohjelmalle, jota Euroopan maat voivat paikallisesti soveltaa.

9.1. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhdistyksen syyskuussa vuodelle 2020 laadittu tulo- ja menoarvio on alijäämäinen 18 553 euroa. Laajan oppimäärän valtionosuuteen saatiin 22 000 euron korotus, vuonna 2020 se on 166 021 euroa (144 024 €). Tampereen kaupungin toiminta-avustus vuodelle 2020 pysyy ennallaan 120 000 eurossa, päätöspäivämäärä 20.2.2020.

Circus ++ -hankkeesta saadaan vuodelle 2020 avustusta 14 060 euroa ja kesällä toteutettavaan kansainväliseen nuorisovaihtoon Better Together 46 033 euroa. Eduskunnan ”joululahjarahasta” jätettiin 75 000 euroa vuodelle 2020. Uusia rahoitusvaihtoehtoja ja yhteistyökumppaneita etsitään.

Keväällä 2020 levinnyt koronavirus tulee heikentämään Sorin Sirkuksen taloudellisia näkymiä. Toukokuun loppuun peruuntuu yhteensä 13 esitystä. Niiden yhteenlasketuiksi lipputu-loiksi arvioidaan yli 51 000 euroa. Kun lisäksi arvioidaan tulot

muista peruuntuneista tilaisuuksista ja opetuksista, Sorin Sirkuksen tulonmenetys kevätkaudelta 2020 on yhteensä vähintään 115 000 euroa.

Mikäli tilanne pitkittyy ja sirkuskoulun toiminta estyy syyslukukaudella, lomautukset tulevat olemaan mittavia ja toiminta kokonaisuudessaan vaarantuu.

9.2. ARVIO TALOUDELLISESTA ASEMASTA JA TULOKSESTA

Vuoden 2019 ylijäämä on 14 943 euroa (vuonna 2018 alijäämää 15 489 €). Yhdistyksen syyskokouksen 2018 hyväksymässä vuoden 2019 tulo- ja menoarviossa alijäämäksi oli arvioitu 72 300 euroa. Silloin ei vielä tiedetty eduskunnan myöntämästä ”joululahjarahasta”.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat lähes 68 000 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Uuden opetussuunnitelman vaikutukset näkyvät lukukausimaksujen kasvuna. Myös esiintymiskorvaukset lisääntyivät ja opetuspalveluiden myynti kasvoi.

Henkilöstökuluja kertyi reilut 13 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kuukausipalkkojen määrä laski, mutta tuntipalkkojen määrä nousi lisääntyneestä opetusmäärästä johtuen. Poistot olivat samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna. Muut kulut kasvoivat lähes 27 000 eurolla, koska välinehankintoja oli tehtävä samoin kiinteistön kunnostus- ja korjaus-toimenpiteitä.

Varainhankinnan kate pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Saadut yleisavustukset pysyivät samana. Kirjanpidon ja palkanlaskennan teknisestä toteutuksesta huolehti tilitoimisto Talenom Oy. Yhdistyksen maksuvalmius säilyi koko tilikauden ajan hyvänä.

9.3. KESKEISIMMÄT TALouden TUNNUSLUVUT SEKÄ TALouden JA KEHITYKSEN YLEISKUVAUS

Rahat ja pankkisaamiset olivat tilinpäätöshetkellä 450 157 euroa (390 127 €) ja lyhytaikaiset saamiset 46 349 euroa (46 369 €). Lyhytaikainen vieras pääoma oli 296 218 euroa (250 171 €) sisältäen seuraavan vuoden aikana erääntyviä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä 49 730 euroa (49 730 €) sekä saatuja ennakkomaksuja 102 958 euroa (54 849 €). Maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku (quick ratio) saa siten hyvän arvon 2,6 (2,2). Omavaraisuusaste oli myös hyvä 43,0 % (38,9 %).

Yhdistys omistaa toiminnassaan käytetyn kiinteistön ja tontin. Kiinteistöön kohdistuvat lainanlyhennykset ja korot katetaan Tampereen kaupungin myöntämällä toiminta-avustuksella. Puolet kiinteistön alkuperäisestä hankintahinnasta on katettu opetusministeriön myöntämällä investointiavustuksella, mikä pienentää kiinteistön tasearvoa.

Rahamarkkinoiden alhaisista koroista ja vähäriskisestä sijoituskäytännöstä johtuen ovat sijoitustuotot vähäisiä. Toimintatila ja irtain omaisuus on vakuutettu vuosittain tarkistettua jälleenhankintahintaa vastaavaksi Pohjola Vakuutus Oy:ssä. Tarvittaessa vakuutusta on tarkistettu myös useammin. Yhdistyksellä on lisäksi toiminnan keskeytysvakuutus sekä hallituksen vastuuvakuutus.

Yhdistyksen tuotot tilikaudella 2019 (2018) muodostuivat seuraavasti:		
1. Varsinaisen toiminnan tuotot	905 570 €	(837 859 €)
2. Varainhankinnan tuotot	87 855 €	(91 480 €)
3. Rahoitustoiminnan tuotot	1 825 €	(1 446 €)
4. Yleisavustukset	344 024 €	(344 592 €)

Yhteensä tuotot olivat 1 339 273 euroa (1 275 378 €). Kohtien 1–3 osuus kokonaistuotoista (omarahoitus) on edelliseen vuoteen verrattuna vielä kasvanut 74,3 %:iin (73,0 %). Vastaavasti yhdistyksen kokonaiskulut vuonna 2019 olivat 1 324 331 euroa (1 290 867 €), johon sisältyvät poistot 60 178 euroa (60 311 €).

9.4. SAADUT AVUSTUKSET 2019

Opetus- ja kulttuuriministeriö, valtionosuus Laajan oppimäärän käyttökustannukset	144 024 €
Tampereen kaupunki Toiminta-avustus	120 000 €
Opetus- ja kulttuuriministeriö Eduskunnan "joululahjaraaha" nuorisotyötoimintaan	155 000 €
Euroopan sosiaalirahasto (ESR) Sirkuksesta Siivet Elämään -hanke	32 878 €
EU:n Erasmus+ -hanke CTF in Action 4	9 420 €
EU:n Erasmus+ -hanke CTF in Action 5	9 702 €
Sivistysliitto Kansalaisfoorumi Skaf ry Aikuisten kurssitoiminta	4 320 €
OP Tampere Kesätyö nuorelle	400 €

10. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

Sisäisessä tiedotuksessa käytetyin viestintäväline oli oppilaitokseen tarkoitettu Wilma, johon toimitetaan tunnukset kaikille huoltajille sekä laajan oppimäärän oppilaille. Rehtori vastaa koko sirkuskoulua koskevista tiedotteista. Ryhmien vastuuopettajat lähettävät vähintään neljä kertaa vuodessa ryhmän terveiset huoltajille ja oppilaille Wilman kautta. Vuoden aikana myös lajituntien opettajat ovat laittaneet kuulumisia tunneilta.

Henkilökunnan sisäisessä viestinnässä on hyödynnetty perinteisten kokousten lisäksi sähköpostia, Wilmaa sekä sosiaalisen median kanavia ja sovelluksia.

Sirkuskoululla on käytössä kaksi iDiD digital signage -näyttöä, joilla välitetään tietoa esimerkiksi tulevista tapahtumista, busiaikatauluista ja sirkusalan tiedotteista. Näyttöjen huollon ja tuen toimittaja on kotimainen Connecting Talents Oy.

Ulkoisen tiedotuksen tärkeimpiä väyliä vuonna 2019 olivat sirkuksen sosiaalisen median kanavat, uutiskirje ja verkkosivut, joille tehtiin ulkoasu-uudistus heinä-elokuussa 2019. Työtä edelsi sivuston sisältöinventaario ja sisältöjen muokkaus. Kehittämistyö loi edellytyksiä juhluvuoden 2020 visuaalisen ilmeen päivittämiselle. Työtä jatketaan vuonna 2020 sisältöjen käännosten ja sisällöntuotannon työjärjestyksen parantamisen parissa.

Kuva: Kristian Wanvik

11. YHTEISTYÖ

Sorin Sirkus tekee monipuolisesti yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Vuonna 2019 sirkus oli jäsenenä useissa taiteen perusopetuksen edunvalvonta- ja yhteistyöjärjestöissä sekä toimi aktiivisena yhteistyökumppanina alan oppilaitosten, Tampereen yliopiston ja Tampereen yliopiston normaalkoulun kanssa. Maaliskuussa 2019 huipentunut Pallo hallussa! -tapahtuma lisäsi paikallista yhteistyötä muiden taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa.

Sorin Sirkus toteutti erilaista yhteistyötä paikallisten kulttuuri- ja sirkusalan toimijoiden kanssa. Sosiaalisen sirkuksen toimintaa toteutettiin yhteistyössä erilaisten järjestöjen, yhdistysten ja sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa. Sorin Sirkus vuokrasi omia tilojaan eri taidealojen tapahtumien käyttöön. Sirkuksen tiloja käyttivät vuonna 2019 esimerkiksi Pispalan Sottiisi, Baletti- ja tanssistudio Teija Suova sekä Tampereen Teatterikesä.

PÄÄASIAALLISET RAHOITTAJAT:

- Opetus ja kulttuuriministeriö
- Tampereen kaupunki

Kuva: Samu Kaipio

JÄSENYKSET:

- Suomen Nuorisosirkusliitto ry
- Taiteen perusopetusliitto (TPO)
- Esittävän taiteen oppilaitosten liitto (ETOL)
- European Youth and Social Circus Network CARAVAN
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- Tampere Tunnetuksi ry
- Lasten Tampere ry
- Tampere Teatteripääkaupunki -verkosto

SORIN SIRKUKSEN KESKEISET KUMPPANIT OPPILAITOSYHTEISTYÖSSÄ:

- Tampereen yliopisto
- Tampereen yliopiston normaalikoulu
- Tampereen Konservatorio
- Pirkanmaan Musiikkiopisto
- Taito Pirkanmaan käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä
- Tampereen seudun Työväenopiston Sara Hildén -akatemia (Tampereen kaupunki)
- Turun ammattikorkeakoulu, Taideakatemia ja sirkuksen koulutusohjelma
- Koulutuskeskus Salpaus, sirkustaiteen koulutus
- Tampereen seudun ammattiopisto TREDU
- Koulutus-Center, make-up artist academy

SORIN SIRKUKSEN YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SOSIAALISEN SIRKUKSEN YHTEISTYÖKUMPPANIT TAMPEREEN JA PIRKANMAAN ALUEELLA VUONNA 2019:

- Circus Ruska Festival
- Tampereen Teatterikesä ry
- Kulttuurikeskus PiiPoo
- Tampereen kaupunki, Kulttuuri- ja taide -yksikkö, lastenkulttuuri
- Tampereen kaupunki, Kulttuuri- ja taide -yksikkö, Taidekaari -ohjelma
- Tampereen kaupunki, Kulttuuri- ja taide -yksikkö, kulttuurikasvatusohjelma TAITE
- Sopimusvuori-säätiö
- Kylmäkosken vankila
- Tampereen Lastenklinikan tuki ry
- Tampereen yliopistollisen sairaalan lastenosastot
- Sirkus Fokus

12. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT – STRATEGIA 2021–2030

Vuosi 2020 on uuden vuosikymmenen strategian ja vision luomisen aikaa. Tulevaisuuden visiota ja yhteisiä arvoja ja päämääriä on alettu tehdä yhdessä henkilökunnan ja hallituksen kanssa jo syksyllä 2019. Tämä työ jatkuu ja valmistuu vuoden 2020 aikana.

Visio 2020 on ollut, että Sorin Sirkus on Euroopan johtava elämäntaiteen sirkustaiteen koulutuskeskus. Visio on ollut luoda yhteistyössä Tampereen yliopiston, Tampereen yliopiston normaalikoulun ja Tampereen kaupungin kanssa oppimispolku, jossa sirkustaite on oppimisen työkaluna ja apuna päiväkodista lukioon saakka. Oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa on kehitetty liikuntaa, luovuutta ja aktiivista toimijaa tukeviksi. Vision mukaisesti Tampereen yliopiston opettajakoulutuksessa olisi nuoriso- ja sosiaalisen sirkuksen opettajakoulutus, jonka opiskelijat käyvät opetusharjoittelussa eri ikäluokilla näissä oppilaitoksissa sekä taiteen perusopetuksen osalta Sorin Sirkuksessa. Tutkintoon valmistava yliopistotason sirkustaiteenopettajakoulutus on ensimmäinen maailmassa ja sirkustaiteen erityislukio ensimmäinen Suomessa.

Vaikka visio ei toteudukaan kokonaisuudessaan vielä 2020, niin olemme lähentyneet sitä monella tavalla. Yhteistyö Tampereen Yliopiston kanssa on lisääntynyt, kuten uusi Circus++ -hanke ja jo toteutuneet kansainvälinen Summer School, sirkuksen tuominen A1-kielen varhentamiseen ja kasvatustieteen laitoksen liikunnanopettajiksi opiskelevien sirkusopetukset ovat osoittaneet. Myös Normaalikoulun sirkuspainotusluokkien opetukset ovat lisääntyneet. Yhteistyö

Tampereen kaupungin kanssa on monimuotoista ja vision mukaista varhaiskasvatustyöskentelyn kanssa tehtävää yhteistyön suunnittelua jatkamme vuonna 2020.

Rahoituspohjan muuttuminen ja apurahojen heikko kehitys takaavat työntäyteisiä hetkiä ja paljon luovia ratkaisuja myös tulevaisuudessa. Uusien yhteistyökumppaneiden ja rahoitusmallien etsiminen on erittäin tärkeää ja vaatii erityistä luovuutta. Osaavan henkilökunnan arvostaminen, heidän hyvinvointiaan huolehtiminen ja työsuhteessa pitäminen on tärkeä osa Sorin Sirkuksen kehittämistä. Toimintamme ydin on lapsissa ja nuorissa, joten nuorten monipuolinen osallistaminen on entistä tärkeämmässä roolissa tulevaisuudessa.

Keväällä 2020 puhjennut koronavirustilanteen vuoksi ja Suomen hallituksen ohjeistuksen mukaisesti Sorin Sirkus on joutunut perumaan kaiken lähiovetuksensa sekä esiintymistoiminnan sirkuskoulun tiloissa 13.3.2020 lähtien. Samaan aikaan sirkuksen eri yhteistyökumppanit ovat peruneet loppukevään 2020 osalta kaikki heidän kanssaan sovitut työpajat, tilaisuudet ja esiintymiset. Sosiaalisen sirkuksen eri hankkeiden ja projektien kehitystyö on keskeytetty. Kansainvälinen yhteistyö ja hanketoiminta ovat suurissa vaikeuksissa, koska kaikki tapaamiset ja suunnitellut koulutukset on peruttu.

Sirkuskoulu jatkaa taiteen perusopetuksen ryhmien opetusta eri tavoin etäopetuksena kevätkaudella 2020 niin kauan, kun tilanne sitä vaatii. Kaikki muu opetus- ja koulutustoiminta on peruttu.

Kuva: Kristian Wanvik